

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Lib. XLVII. Lyra.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

590
JOANNIS PIERII VALERIANI
HIEROGLYPHICORUM
LIBER XLVII.
DE IIS QUÆ PER LYRAM, ET ARMA
QUÆ DAM ALIA MUSICA
SIGNIFICANTUR,

Ex sacris Ægyptiorum Literis.

AD MARCUM MANTOUM JURISCONS. PRÆSTANTISS.

*Scribonii
Libonis nu-
mismata.*

Scribonius Libo, magna olim apud Romanos celebritatis, inter opera multa quæ magnifica & præclara posteris reliquit, numum eum argenteum signavit, in quo putealis, quod pro judiciali fecerat, exemplum expressit, victurum operis à se instituti monumentum. In eo vero multi non incuriose querere solent, quid sibi velint lyra ad singulos putealis angulos adsculpta. Quorsum enim, ajunt, lyra ad litigiosa dissidia, discordesq; contentiones? aut quid putealis aquæ silentium & quies, ad ullam facit harmoniam, aut clamosi strepitum fori? Quibus ego respondere soleo, sapienter à Libonis ornamentum illud eo loco excogitatum: utpote qui ob oculos ea posuerit, quæ his, qui locum eum frequentarent, & utilia & salutaria viderentur. Litigantibus quidem, ut concordia memores, ad pulcherrimum suavissimumque ejus fructum oculos intenderent, quo quidem nihil humano generi accidere posse vitios, neque commodius. Causidicis, si clientibus consultum vellent, congruentia suscepta materia dicerent, ab iis quæ incongrua & discrepantia essent, abstinere. Qui autem judicaturi consedisent, rationum & argumentorum, quæ allata essent, consensum, veritatem, aut non levem saltem verisimilitudinem acriter inspicere. In cujusmodi sermonem cum proximis diebus apud communes amicos invidissem, evenit ut jucundissima recordatio è re nata surreperet, quod àntea diu multumq; cogitaveram aliquod ex hieroglyphicis meis commentarium tibi (Marce præstantissime) debere, quando te potissimum impulsore labor hic omnino suscipiendus est & exantlatus. Ipsa autem Lyra magis conveniens visa est, quam res alia quapiam, quæ tibi donaretur, quam tu scilicet suaviter adeo, seu linguam causis acuis, seu civica jura respondere parat, concen-tam mirifico resonare facis, ut omnium mentes, tamquam Amphion alter, quoquo velis rathas: neq; saxa tantum moveas, sed vel adamantina destinatarum hominum torca, quotiens adlibuerit, arbitrio versis tuo, sive disertissime discutendo de cathedra in tones, sive in foro agendo fulmines, sive mare terræque publica vel privata tempestate perturbatas, clarissima ingenii tui serenitate tranquilles. Sed quoniam multi longe quam ego sim facundiores in laudes incumbunt tuas, ego ne decus tuum culpa deteram rogantii, ab aliorum me provincia cohibebo, & quod destinavi commentario procumbo.

*Ab Horatio
epistola ad
Julium Flo-
rum 3.*

CONCORDIA. CAP. I.

Igitur, ut palam est, Romani veteres per Lyra hieroglyphicum concordiam figurarunt, cujus tamen alia quoque sunt significata, eaque multis antiquorum tum Poëtarum, tum Philosophorum præconiis celebrata: sed nos ea tantum feligemus, quæ ad hieroglyphicum institutum facere videbuntur: tamen, ut meus est mos, si res exigere videatur, numum, quo de meminimus, diligentius examinabimus. Ejus inscriptio est, PAULUS LEPIDUS CONCORD. à cujus altera parte legitur, PUTEAL SCRIBON. LIBO. Ibi figuram Putealis videas, de quo scriptores plerique meminerunt. Hinc autem à singulis angulis Lyrae appensæ sunt, co-

*Liboniani
numi hiero-
glyphica in-
terpretatio.*

rymbis

ymbis & fertis medio intervallo dependentibus. Ajunt vero Libonem primum tribunal & subse-
lia prope Arcum Fabianum collocasse. Hinc Horatius: *Forum putealq; Libonis mandabo fecit*: quia
scilicet forensia præcipue sibi deposcunt sobrietatem. Et Ovid. de remedio:

*Epist. lib. 1.
Epist. 19.*

Qui puteal Janumq; timeret celeresq; calendis.

hoc est, qui se rapi timet in jus, & qui alienum pascit ars, quod scilicet calendis singulis efflagitur.
Neque illud dissimulandum fuerit, in numi ipsius inscriptione duo esse observatione non indigna in
Scribonii nomine α literam jacentem atque lupinam, & PAULLUS gemino LL, notatum ex Teren-
tii Scauri sententia atque præcepto, neque non ex antiquorum usu, quod in plerisque monumen-
tis observari: neque proprium tantum nomen, verum & adverbium PAULLUM eadem lege scriben-
dum Grammatici veteres censuere, ut illud Romæ: *HOSPES QUOD DEICO PALLUM EST ASTA ET PEL-
LIGE*: & hujusmodi pleraque.

JUDICIUM COMPOSITUM. CAP. II.

Atque illud in Lyra præcipuum, quod hominem compisti judicii, quique aures eruditas habe-
ret, significabat: ea siquidem diversas componit voces & concordiam omnes tono temperat:
quod munus in diversæ rationis affectibus componendis videtur homo præstare, ut non immerito *Αναειροσση*
Diogenes Cynicus carpere sit solitus Musicos, qui cum Lyrae chordas congruenter temperarent, *ἤχων τῆς*
animi mores inconcinnos haberent. Eadem mordacitate Isidorus Cynicus Neronem transeuntem *ψυχῆς τῆς*
in publico clara voce corripuit, quod Nauplii mala bene cantitaret, sua bona malè disponderet, neq;
illum in vitæ tenore temperamentum adhiberet.

*En. lib. 6
er. in D. Cy-
nico. Suet.
in Nerone
capit. 39.
Pausanias
in Eliacis
prioribus.
Mercurius
cum Lyra
quid.*

INÆQUALIUM CONCORDIA. CAP. III.

Statuebatur & in Mercurii manibus Lyra, idque hiero-
glyphicum ostendebat, concentum omnem ex vocum
inæqualitate constare: concentus vero hominum est, cum
varia voluntates in consensum unum contrahuntur. In
singulis vero mortalium concentus ille est, quo quis beati-
tudinem assequitur, ubi scilicet res & congruenter tempera-
vit, & ad amissum exploravit, Plato animam in Timæo con-
centum & concordiam vocat. Aristoxenus & Dicæarchus
harmoniam dixerunt. Lyrae igitur merito dominus Mer-
curius.

En. lib. 6

*Qui animas nunc evocet Orco
Pallentes, alias sub tristia Tartara mittat,* ut Maro.

BONA DISCIPLINA. CAP. IV.

Est & Musarum insigne Lyra. Musas Eusebius à *μῦσος* di-
ctas arbitratur, quod significat honesta bonaque disci-
plina instituire: easque Orpheus & Proclus in hymnis reli-
gionem hominibus monstrasse dicunt, quemadmodum
& Orpheo id attribuant, ut sua visonæ testudinis concentu,
hoc est, placidis & apte compositis verbis fera hominum
corda mitigarit, agrestes mores expoliverit, & dispersos va-
gosque mortales in coetum unum congregarit. Apud Aristo-
phanem legas, per citharæ callentem, hominem sapientem,
& Gratiis omnibus ornatum, à veteribus judicatum. Divi-
na quoque literæ citharam pro morali virtute acceperunt,
utpote quæ in actione consistat. Et in hujusmodi significa-
tum Theologi dictum volunt Psalm. XLIII. *In citharâ tibi
confitebor.*

*Hinc Ho-
merus can-
torem mo-
rum corre-
ptorem ap-
pellavit O-
dyss. lib. 3.
Sic Plato a-
nimam har-
monia no-
mine appel-
lavit.*

RATIO.

RATIO. CAP. V.

Athanafius in iis quæ contra gentiles fcripfit, rationem Lyrae comparavit, ubi de anima, mente & fenfu differit: quippe id Lyrae haud difsimile videri ait, quæ rectæ temperata fit, & Mufico qui eam refonare faciat, non imperito. Est enim in Lyrae nervis fuus cuique fonus, gravis, acutus, medius, argutus, atque alius aliis. Conventus autem nullus difcerni aut internofci potest, nifi ficitinis ars accedat. Tum vero modulatio & varia foni fva vitas oftenditur, cum qui Lyram tenet, nervis increpuerit, fingulosque apte percurrerit. Eodem modo, cum fenfus in corpore fint tamquam Lyrae compofiti, fi docta mens illis imperavit, difcernet animus, quid abfonum, quid concinnum fit, quale fit unicuique rei temperamentum adhibendum, ut nihil denique facere, aut meditari aggrediatur, quod modulis & tonis non refpondeat, unde concors concetus exaudiatur. Et nonnulli concordiam inde dici putant, quod chordæ variæ in unam convenient harmoniam. Tamefi alii concordiam à corde deductam malunt, qui Tullio innituntur Tufculanarum primo dicenti: *Alia cor ipfam* *animus videtur, ex quo excordes, vecordes, concordæque dicantur,* ut in Cordis commentario difputatum: eamque afferunt rationem, quod id locutionis in monumentis antiquis afpiratione caret. Qui chordis infiftunt concordem à Græcis *ὁμόφωνοι* dici opponunt confuefque ajunt veteres elocutiones plerisque in Latinitatis ufum receptis, adjectam confonantibus afpirationem fummovere quatuor tantum admiffis, quæ Scaurus enumerat.

Concordia unde.

MATRIMONIUM CONCORS. CAP. VI.

Sed nos ut ad concordia fignificata redeamus, illud ex Onirocritarum difciplina deprompfimus, ut fi quis nuptiarum tempore Lyram per fomnium videre imaginatus fuerit, concordiam, id inter maritum & uxorem futuram fignificare.

MUSICA. CAP. VII.

Neronis numisma. Idg. adeo, ut citharam à fe delatam adoravit. Suet in Nerone c. 12.

Quæ vero Lyra eft in Neronis numo, ftudium ejus in arte Mufica, & victoriam ex certamine eo partam fignificare crediderim. Fidibus enim eum oblectatum ad infaniam ufque, & in theatris Mufica decertaffe, non fine majeltatis Imperatoris dedecore atque ignominia, fcriptores eorum temporum omnes prodiderunt. Nam is præter numos ea nota percuffos, ftatuas etiam fibi citharæ dico habitu pofuit.

POMPONIUS MUSA. CAP. VIII.

Pomponii Musæ numisma.

Eft & Pomponii Musæ numus: à cujus altera parte muliebre fignum eft cum Lyra & Plectro, id quid fibi aliud velit, quam ejus cognomentum, non video: five is Pomponius Poeta fuerit, de quo apud Plinium, five qui in bello Mithridatico captus, cum multis vulneribus faucibus ad Mithridatem adductus, interrogatus ab eo efferet, an amicus futurus efferet, fi opera jufu regio daretur, ut curaretur: refpondens, *Si tu, inquit, populo Romano amicus fueris, aliter me quoque femper inimicum habebis.*

AMOR. CAP. IX.

Unde illud è Platone ab Homero & Hefiodo appellatam exponit, adverfat Hefiodo, neq; dictam esse Cytheram, quæ Cytheris, ubi illi templum aræque tot frequentiffimo mortalium conventu colebantur: quia inquit, *Cythera* vocantur in fua illa, & *alta Cythera* etiam apud Maronem, cujus fcilicet vocabuli fyllaba media per *h* vocalem longam perfcribatur. Dictam vero Cytheream ait, quod univerfa confuetudinis amatoris vim intra fe occultat. Nam & alii Cytheream ab occultanda turpitudine dictam voluere, & illi in abdito templum fuiffe alibi dicimus. Hinc de Ariftotele dicitur: *Lyra autem cum omnem in fe fuavitatem complectatur, quamdam cum Amore, cum Venere, cum* *Gratis*

Quoniam vero voluntatum, ftudiorumq; confenfus atque fimilitudo amorem parit, celebratur à Platone Lyra inter amatoria monumenta; libro de Anima. Proclusq; ubi Venerem Cytheream ab Homero & Hefiodo appellatam exponit, adverfat Hefiodo, neq; dictam esse Cytheram, quæ Cytheris, ubi illi templum aræque tot frequentiffimo mortalium conventu colebantur: quia inquit, *Cythera* vocantur in fua illa, & *alta Cythera* etiam apud Maronem, cujus fcilicet vocabuli fyllaba media per *h* vocalem longam perfcribatur. Dictam vero Cytheream ait, quod univerfa confuetudinis amatoris vim intra fe occultat. Nam & alii Cytheream ab occultanda turpitudine dictam voluere, & illi in abdito templum fuiffe alibi dicimus. Hinc de Ariftotele dicitur: *Lyra autem cum omnem in fe fuavitatem complectatur, quamdam cum Amore, cum Venere, cum* *Gratis*

A Gratiis similitudinem præ se ferre videtur, pariq; cum iis illecebra homines illectare. Demumq; hæc illa videtur Amphionis Lyra, cui sponte saxa etiam paruisse perhibentur: cujus rei mentionem facit Apollonius Argonauticis, & Antimenidas primo, donatamq; Amphioni Lyram eam dicit à Musis, quamvis Diolcorides ab Apolline, à Musis tamen etiam Pherecydes Hist. lib. 10.

Et Amphion
Et Saxa
movere so-
no testudi-
nis Lib. 10
Historiarū.

SEDATUS ANIMUS. CAP. X.

R Idiculum forte nostris videatur, si quis non unum hominem tantum armis instructum quippe Achillem cithara canentem pinxerit, verum & universum exercitum in aciem descendentem, ad citharæ modulos progredientem fecerit quoniam neque citharædi quicquam commune cum armis habere judicantur, neque milites, ferocesque homines ullam hodie liberalium artium disciplinam assequi dignantur. Verum si Lacedæmoniorum disciplinam & instituta respiciamus, invenimus eos ad Lyram cytharæque sonum acies instruxisse, rejeçtisque tubis, & classicis aliis, ad ejusmodi modulationis sonum pugnam inire solitos, id quod indicat illos sedatori quodam animo prælium aggredi consueße. Nam & Homerus strepitum & tumultum in congressu primo barbaris dedit, cum Græcos sensim & taciturnos progredi dixerit. Hanc tamen in Pompejo contationem reprehendit Cæsar, cum in Pharsalia victor evasisset.

HUMANA VITA. CAP. XI.

Q uo vero per Lyram humana vitæ rationem exprimi dixerunt, tam eorum, quæ superius de sensibus, atque anima, deque mortalium institutis attulimus, rationem habuisse mihi videntur, quam etiam de naturæ nostræ conditione rem ipsam perpensis. Nam cum in Lyra septem discrimina vocum celebrari comperissent, humanæ vitæ tenorem eadem assidua agitari varietate animæ adverterunt: septima enim hebdomada mas in utero fabricatus existit: septima post partum hora manifestum aut vitæ aut mortis argumentum affert: septimo post die umbilicus astringitur, ac foli defecit, post bis septem manifestum est luminis indicium, post septies septem obtutus firmitas, atque cognitio. Videmus mox à mense septimo dentes pullulare, post bis septem sessionem esse tutam, post ter septem verborum articulationem, post quater septem incessum, post quinquies septem lacris horrore suboriri, post annos demum septem primoribus dentibus expulsi validiores enasci, ac perinde vocis sonum integrum fieri: secundo vero septenario pubescentiam, ac emittendæ genituræ facultatem, roburq; jam ad virilitatem spectare: tertio lanuginem, & crescendi finem: quarto robur, & membrorum plenitudinem. Quinta vero hebdomada, cum virium augmentum, quantum unicuique esse datur, absolutum sit, congruum nuptiarum tempus à Platone conscribi, quod septimo Legum habetur. Sexta autem, partes collectasque vires incolumes servat, ac prudentiæ vigorem affatum subministrat. Septima, diminutionem quippe virium, sed perfectum intellectus & rationis incrementum habet: quare soliti sunt milites ea ætate rude donari, & consiliis rebusque publicis adhiberi. Atque hæc de ratione Horatius ad Meccenatem scribit, se jam donatum rude: nam qui undenos Decembres quater jam, ut ipse de se dicit, expleverat, per septimam hebdomadam deferri jam ceperat. Octavo mox septenario perfectionem & in intellectu, & in ratione videre est, qualis major in unoquoq; jam sperari debeat. Nonus humanitatem ac mansuetudinem adducit. Decimus vitam finiendi plerumque desiderium: quæ omnia versibus elegiacis Solon luculentissime complexus est, Lyramq; suam ita temperavit, ut humanæ vitæ concentum, sonoramque vocalitatem anno septuagesimo terminaret, quem ubi mortales exceßerint, desipere jam, & corda modo hac modo illa subinde videntur aberrare. Neq; multum ab hujusmodi consideratione, quod Magnus Basilus per citharam corpus interpretatur: nam & alii Theologi Psalm. 57. Exurgere psalterium & citharam: per psalterium animam, per citharam corpus intelligi volunt, quod ita pluribus esse locis acceptum Euthymius observavit.

Oblongitur
numeri se-
ptem discrimi-
na vocū.
Am. lib. 6.
Tenor hu-
mana vita

Epistola 1.
Idem David
psalmo 40.

LYRÆ FORMA. CAP. XII.

S I quis vero Lyram, qua fuerit apud antiquos specie, intueri velit, non ignoret constare illam ex binis cornibus, jugo, testudineaq; testa: talem enim, ut in Amphione Philostrati est, Mercurius

Ffff

exco-

excogitavit, compegitque: qua posteaquam, ut ajunt, Apollinem & Musas honestavit, Amphionem A etiam, uti dictum superius, donavit. Cornua vero illa sublimipeta Caprea fuisse volunt, quibus Musici, antequam ligni usus ad hoc commodus haberetur, ad Lyras conficiendas uterentur. Ex lignis vero quæ Lyra apta censeantur, buxum maximè laudant, utpote quæ solida sit materia, & ad positionem aptissima. Potentiores huc ebum adhibuerunt. Rhæti atque Norici aceram arborem egregiè crispam exhibuere: utpote quæ mirificè colorum varietate delectet, quæque fissa non fallat, neque excavata diffiliat. *Elephas*, ait Philostratus, *nihil ad Lyram*. quocirca sciti viri neque animal ipsum magni quicquam faciunt, neque cornibus ejus utuntur, quâquam nostri. *pevine pulsat eburne*, libentissimè dixerint. Videtur vero natura ipsa opera perquam diligentissimè dedita, testudinis testam, ut huic inserviret usui, fabricasse, ita illam excavavit, & vas veluti quoddam vocum repercussioni collectionique præparavit: vacua quædam foramina hinc inde fecit, in quæ umbilici inferi possent, atque alter alteri apprimi: chordæ enim ex una parte, quippe in imo, quadræ suæ applicantur, ex altera umbilicis obvolvuntur. Atque hæc in illis ratio potissima consideratur, ut rectè in Lyram ductæ æquis inter se distent intervallis, & parallelos binæ quæque efficiant: quæ quidem species in hodiernis adhuc quodammodo refertur, quamvis cornua non in vacuum, ut olim, sed in ipsum Lyrae corpus inflectantur. Atque hæc ea quidem species de qua Græci scriptores, & Romani Græcos secuti, inventionis laudem partim in Mercurium, partim in alios conferunt. Sed Hebræorum literæ Tubalem appellant, qui primus omnium & hujusmodi instrumenti, & Musicæ inventor fuit. Sedenim quam Lyram à Mercurio inventam tradunt, trium tantum chordarum fuisse dicunt: voces enim ab eo trium tantum instar temporum inventas ajunt, acutam quippe, gravem & mediam, prout tria tantum apud Ægyptios fuere tempora, æstas, hyems, & ver, singula quadrimestria. Sic ætati acutus sonus attributus, hiemi gravis, veri medius. Thebarum tamen portas ea ratione septem institutas Græci dicunt, ut totidem in Lyra tonos representarent. Et memorabile illud Emerepis Lacædemonii factum celebratur, qui cum Ephorus esset, cujus scilicet magistratus censura Græcia universa olim acquisitebat, Phrynidi Musico duas è novem chordas bipenni excidit, dicens, *Musice am ne depraves*: de quo nono Synopsiacæ apud Plutarchum. Adhæc ipsa hominis constitutio cum sit quatuor ex elementis, & anima, & quaternarius numerus multis de causis corpori competat, ternarius vero animæ de quo alibi copiosius: juncta hæc, & in concentum excitata omnem reddunt harmoniam, quæ tam ex operibus, quam ex cogitationibus nostris percipitur: ut non immerito humanam vitam tot septenarius variari paulo ante disputaverimus.

Testudinis testæ forama. En. 1.6.

Mercurii Lyra.

Ab Amphione.

Quin. Enst. etiat Plus.

in Apoph. zhegnati.

Chil. 4. cent. 3.

Μη κα κέγει ην σικηνη

DE FISTULA. CAP. XIII.

Facit ad hoc & fistula, ut chordis Lyra septem, ipsa quoque septem compa& cicutis: cujus forma conspicua est passim in Panos & Satyrorum manibus.

RESIPISCENTIA. CAP. XIV.

Fistula musica.

Hominem Ægyptii diu quidem mente captum, postea vero quasi somno excitatum, ad intelligentius officia redeuntem, & vitæ suæ jam modum imponentem significare si vellent, fistulam, inquit Horus, pingere consueverunt: hujus enim munus, animum ab odiosis & gravibus atque etiam impuris cogitationibus avertere, & curarum oblivionem, ut diceret Hesiodus, inducere, & ut exemplo Pythagoræ comprobatur, impotentiores etiam lascivientis animi sedare motus dum composita soni suavitate animi arbitrio suo versat & moderatur. Facit hoc ad illud Antiphonis, sive, ut alii Bionis, qui Bucolica scripsit, *αὐτὸς πηχάσθαι σύργγα, πέλει δὲ τῆ ἐυμαρῆς ἔργον. Ἴν τῆ βίστα- lam ames ceru conjungere, quando non labor aut opus hoc magnum.*

ADULATIO. CAP. XV.

Eadem vero, ut alibi dictum, cum Cervo picta perniciosam indicat adulationem, ob historiam scilicet quæ super ea & Cervo fertur, animal id ejus suavitate modulisque mulceri, & ad stuporem usque delectari: unde accidat, ut dum Cervus intentior in eam incumbit, incauto illi ab alieno quoque mors inferatur.

DE TUBA. CAP. XVI.

Sed jam altius insonemus, neque semper in molli Lyra aut fistulis immoremur, sed & Tubam strepitu procul ære canoro exauditam, ad Musica instrumenta reliqua adjiciamus.

*A. Virgilio
Æneid. 9.*

CELEBRITAS. CAP. XVII.

Significat tuba famam & celebritatem, unde Romani in Saturniæ adis fastigio Tritonas tubicines imponabant, caudis abditis & absconditis: id scilicet eo hieroglyphico significantes, quod historia gestarum rerum ab Saturni commemoratione ad nostram usque ætatem in obliteranda celebritate, nota, clara, & quasi vocalis esset: quæ vero ante Saturnum gesta fuerint, obscura & incognita in tenebris delitescere: idque sibi velle Tritonum caudas ad humum inclinatas, absconditasque. Erant vero Tubæ Marti dicatæ, uti etiam nunc sunt: in acie enim mos est

*Tritonum
Tubicines
quid.*

Ære cetero viros, Martemq, accendere cantu.

Æn. lib. 6.

ERIGENDÆ MENTIS SIGNUM.

CAP. XVIII.

In sacris vero literis tuba suum habet intellectum. Nam quæ memoria tubarum celebranda mandatur à Deo prima septimi mensis die, nihil aliud sibi vult, ut interpretantur Theologi, nisi debere nos Prophetarum oracula memoria repetere, Evangelicas voces omnino recogitare, Apostolorum prædicationes celestium tubarum instar, quarum sonus in omnes terræ fines exire destinatum erat, reminisci, & ita initio mensis tuba canamus, & in Psalmis Deo jubilemus.

*Num. c. 9.
Esai. c. 58.
& Ose. c. 8.
& psalm.
in Psalm.*

DE TIBIIS. CAP. XIX.

Sed tibiæ Veneri sacræ ferebantur, eaque de causa in ovatione tibiis & myrto Romanos uti solitos Plutarchus ait in Marcello.

SENSUS. CAP. XX.

Eadem Pani perinde ac etiam fistula, attributæ, quippe quem sensilis mundi rectorem intelligebant: sonus enim non nisi sensu percipitur. Atqui Apollinem etiam ajunt à Pallade doctum libenter tibiis cecinisse: & in altera simulacri ejus, quod Deli erat, manu, tres insidebant Gratia, quarum una Lyram, alia tibiis, tertia fistulam, quæ inter has media erat, gestabat: & dona legas ab Hyperboreis Delum missa, Cithara, tibiis & fistula comitantibus.

*Apollonius in
Deli simu-
lacrum.*

SACRORUM TEMPUS. CAP. XXI.

Tibia sane rei sacræ signum erat, præcationumque faciendarum tempus indicabat, quasi adesse jam Deum per eam admonerentur, qui sacris assistebant. Nos quoque cum in sanctis adibus sacra facimus, æris tinnuli sono divini libum mysterii adorandum innuimus. Sed quod ad tibiis spectat, minimè recens, neque imperitæ plebeculæ dictionem est de cessantibus tibicinem expectare, sed antiquum & nobile, quippe quo Scipio minor usus est in Pompejum, qui tibicinis filius credebatur. Pompejus enim C. Lælio Consulatum ambiente, cui Scipio maxime favebat, negaverat Scipioni se petiturum, ad futurum vero Lælio, eumque deducturum: quem dum expectarent, auditum est eum jam candidatum prehensare obvios. Tum Scipio ridens: *Na, inquit, nos egregie videris, sulti sumus, qui perinde ac Deos, non homines præcaturi simus, tempus terimus tibicines expectantes.* Hinc insam arripuit Cornelius Tacitus, ubi lib. 14. de Octavia Messalinæ filia loquens: *An quia, ait, venum progeniem penatibus Cesarum datura sit, malle populum Romanum tibicinis Egyptii sobolem imperatorio fastigio induci?* Nempe propter Pompejum, qui, uti dicebamus, Tibicen à Scipione vocatus est. Octavia vero à Scribonia Augusti uxore descendebat.

*Quin Equi
à cornu Pon-
tificilibus
aderant
lauteque
immunes
videbant in
eos ditium,
Tibicinis
vitem videri,
Αυλητή
Ετων ζεις.*

DE TYMPANO. CAP. XXII.

Laudate
Dominum
in tympano
& choro, f.
249. vers. 4.

Tympano etiam & choro laudari gaudet Deus. Per tympanum Gregorius lib. Epist. sexto ad Anastasium, abstinentiæ tenuitatem *ἰσχυροφικῶς* interpretatur, à materia scilicet ipsa qua constat tympanum: nam id dubio procul corium est ex pelle jam arefacta, quæ tamen prius diu fuerit macerata: ita vir jejunio confectus, ab omni luxu alienus, parce & duriter vivens, qui laudes Deo canat.

DE TINTINNABULO. CAP. XXIII.

Tintinnabuli forma
Nimirum
Tin tin.

Clere ad se nos videtur etiam tintinnabulum, quod Moisaicus Sacerdos, de quo 28. Exodi, ornatum Pontificio gestare jubebatur: ad imas enim tunicae simbrias aurea tintinnabula, malaque punica alterna appendebantur, ut eorum sonitus, quotiescumque Pontifex ingrederetur, egredereturve Sanctuarium, exaudiri posset. Significabat id, oportere sacerdotem, ut etiam in Cane dictum, assidue vocalem esse, nunc docendo, nunc arguendo, nunc exhortando, sapissimè vero consolando, quod nostra sibi fragilitas deposcit, oportuna remedia conquirendo. Itaque tintinnabulum prædicationis est & institutionis hieroglyphicum, de quo plura Gregorius idem lib. primo Epist. xxiv. Tintinnabula huiusmodi antiqui operis domi habemus: sunt autem ex orichalco, mespilii cavi forma cum fibula superne ad appensum apta. Intra concavum ærea immissa pilula est, quæ motata sonum impulsu reddit argutum, atque admodum suavem.

DE LITERIS SEPTEM. CAP. XXIV.

Atque ut ad Muscam redeamus, aliis quoque signis ea pingi solita est, non iis tantum, quæ propria sunt illius instrumenta: quare superest ut quid Ægyptii per vocales numero vii. significarent, afferamus, & ita Musicos hos numeros absolvamus.

MUSA. CAP. XXV.

Sic Boetius
lib. 1. de Mu-
sica tradit
antiquitus
harmonicam
rationem he-
ptachordan-
tantum con-
stitisse, hoc
est, si ab his
septem quar-
tum summa-
rum dicitur,
ima vñ, 7.
Vocalium
fides.

Illi siquidem digitos duos literis septem insignitos præferentes Musam, ut Horus ait, significabant. In quo advertendū vulgatos Hori codices fæde depravatos circumferri, qui *πενταματι* septem, non *ἑπταματι*, habent. Cur vero nos Vaticanæ bibliothecæ codicem in quo *ἑπταματι* est, non *πενταματι*, scriptum est, castorem iudicaverimus, ea in causa sunt, quæ apud veteres tradita reperimus super septem vocalium significato, quibus Musica omnis exprimi solita. Nam Demetrius Phalæreus in Commentariis *ἑπταματι*, Ægyptiorum fuisse morem ait, septem vocalium modulata enunciatione Deos collaudare. Septem porro vocales Plutarchus Musicæ totidem vocibus accommodat. Et Phurnutus, ex veterum dictatis observat, septem esse diversos tonos, quibus omni tota modulatio constaret. Vox vero ipsa septem patitur qualitates, acutam, gravem, circumflexam, denfam, tenuem, longam, brevem. Ac veluti est apud Philonem, septenarii numeri proportio est valde Musica, quippe qui sex ad unum sexcuplarem habeat: sexcuplaris vero ratio maximum in re proposita intervallum facit, quo quidem acutissimè à gravissimo separatur. Cæterum & quinque ac duo vim plurimam in harmonia demonstrant, ipsi τὸ ἑπταματι fere æmulam. Et ut semel dicam, hebdomada cum ex ternario quaternarioque constet, harmoniâ omnem amplexatur, quippe *ἑπταματι* & *ἑπταματι* & *ἑπταματι*. Omnes quoque proportiones, Arithmeticam, Geometricam, & Musicam. Quod vero diximus ex Plutarcho, vocales eas fuisse literas quibus forte uterentur Ægyptii, ne qui Græcè nesciant, dictum mirentur, sciendum apud Latinos vocales duas, E, scilicet & O, figura unamquamque eadem vi tamen & tempore & enunciatione diversas esse, quarum unaquæque apud Græcos suo insignis est caractere, atque ita septem omnino esse, ad humanæ ipsius vocis conditionem excogitatas. Ex his notum

A notum est, A, sedem habere in imo barathro pectoris, quam enunciata[m] palma ad pectus admota i-
 bidem trepidare sentimus. E, in faucibus, qua manu itidem deprehendimus, atq; illa duplex, acuta, &
 gravis. Gravis enim (nam eam sono E, Latinae literae veteres enuncia[n]se, paulo post in B, litera osten-
 demus) vocalis haec tunc exauditur, cum spiritus aliquanto inferius contrahi videtur, & suppresso
 quodammodo sono enunciatur. Acuta vero sub signo ε apud Graecos, E vel e apud Latinos cum ad
 aperta usq; labra porrigitur, & vocaliore sono se prodit. I, tanquam columna quaedam, ad cuius ima-
 ginem figuratur, palatum medium inhabitat, idq; sustentare quodammodo videtur. O item duplex,
 acuta, & gravis. Acuta, cum emissum ab imo pectore spiritum circa dentes sistit, & expedito cum ore
 resonare facit. Gravis, cum usq; ad dentes emissum inferius revocat, & aliquantulum remoratur, quod
 ex ipsa etiam figura quodammodo replicata, ω vel Ω Graeci constare voluerunt. V, dubio procul in
 labiis tota conquefiscit. Vocalis ea apud Graecos non habetur, sed ejus soni vice diphthongum po-
 nunt, quam Latini, cum uno caractere ε saepe scribi observassent, contracta in acutum parte in-
 feriori, V, suam fecere, per quam suum illum ustatissimum peculiaremque sonum exprimerent.

B Verum multa etiam quae Graeci per υ scriptitant, ipsi per vocalem hanc suam signare instituerunt, ut
 duo, duo πύρρϑ, Purrus (ita veteres scribebant, ut antiquae indicant inscriptiones aliquot) nos ad
 Graecos redimus, & Pyrrhus facimus. Quod ne dictu leve adeo videatur, Verrius Flaccus ita com-
 mentatur. Quod illi dicunt πύρρϑον, nos cuminum: quam illi κύνθηρον, nos cupressum: quem illi
 κυβερνήτην: nos gubernatorem. Neq; negarim cum Scauro Graeca nomina plurima in nostrum ser-
 monem admissa τδ υψιλῶ sonum & figuram conservasse, ut hymnus, hyacinthus, de quo plura Victo-
 rinus. Sed ut argumentum susceptum prosequamur, ex literis muta novem (tot enim Graeci ponunt)
 eodem authore Plutarcho, Musis totidem dicatae. Octo inde semivocales, voces musicas reliquas
 absolvunt una cum vocalibus septem, quas natura ipsa commode variare potest, ad quintumdeci-
 mum usq; gradum ascendendo. Neq; vero hic Sophistas audio, neque superstitiosa multorum cona-
 mina in hoc albo reposuerim, qui ad unum & vigesimum usq; gradum ascensum dari disputant, qui
 quidem stridor potius est, quam humanae vocis sonus. Verum ego satis habiturus sum, si cum Josqui-
 no Musico aetate nostra clarissimo senserim, qui materiam hanc in Theoreticis lucubrationibus ab A-
 gyptiis, a Plutarcho, & Marone, minime diversas, accuratissime pertractavit.

Ratio figura
 ra O longi
 vel magni
 Græcorum.
 Ratio figura
 ra vocalis
 quinta La-
 tinorum.

MUSÆ CUM APOLLINE. CAP. XXVI.

Verum hæc alii viderint, nos ad Musarum hieroglyphica revertamur, quorum illud præcipu-
 um, ut si lingua dentes quatuor e regione oppositos incutiat, eo gestu Musæ cum Apolline si-
 gnificentur, dentes enim Musarum in ista sunt: per linguam vero, quæ illos pulset, Apollinem uti ple-
 ctrum aliquod intelligimus. Nam & Romani linguam similem plectri dentes chordarum dicere sole-
 bant, ut lib. de Natura deorum Cicero. Et Ambrosius in Hexam. linguam veluti plectrum esse dicit.
 Tranquillus de Claudio: Plectra lingæ et tubantia. Sedenim cum quatuor tantum Musæ posite sint, ali-
 or inquisitio est, cum semper multiplices habitæ sint apud eruditos. Cur autem eas nonnulli novem
 posuerint, non lingua tantum, aut dentes quatuor, sed tota oris facies discutienda: quia sic ea per toti-
 dem oris instrumenta representari tradidere, quæ sunt dentes, quos nominavimus, quatuor: labia
 duo, quæ cymbalorum usum ad augendum sonitum præbent: inde palatus, in cuius concavita-
 te sonus inturgescit: gutturis fistula, quæ spiritum immittit: pulmo denique, qui veluti æternus follis
 spiritum concipit, & pro usu rei temperatissime remittit: denique in medio residens Phœbus omnia
 complectitur. Singula hæc contarentur, nihilque proficerent, ignavia veluti quadam torpescencia,
 nisi sedula lingua plectra excitarentur, & ad sollicitam operis properationem accenderentur: quo-
 rum omnium rationem Anaximander Lampfacenus, Leophantes Heracleopolita, Pisander Physici-
 cus, & Euximenes latius explicuerunt. Neque tamen defunt qui nonarium numerum pro pluralitate
 positum contendunt, ut apud Nicandrum, ubi de Scorpii cauda σκόρπιου ὀφθαλμοί, quasi cauda e-
 jus novem esset spondylis compacta, quæ nodis septem tantum insignis est. Quinetiam Nicander i-
 dem ὀφθαλμοὶ δὲ οὐκ ἔστιν dixit de eo, qui duos tantum aculeos haberet, observatū ab Apollodoro. Sic apud
 Maronem, Novies Styx interfusa, & porrecta novem per jugera corpus: & quod observat Theon in Arati
 carmi.

In eisdem
 vice c. 10.
 Musæ qua-
 tuor, novem
 plures, &
 qua.

Georg. lib. 1.

carmine, ἐνεδύνη καράνη; non quod novem, inquit, ætates vivat, sed perquam diu. Et apud Alca-
um hydra ἐνεσακέφαλος, quæ πεντηκοντακέφαλος est apud Simonidem, quem imitatur Maro:

En. lib. 6.
Noëtem ca-
pitum.
Quinquaginta capi-
tum.

Quinquaginta atris immanis biatisbus Hydra.
Itaque qui Musarum numerum supra novem augment, eo nituntur argumento, quod scientiæ plurimæ sunt, non autem novem tantum: unicuique enim scientiæ suam esse Musam præsidem oportere. Ex eorum vero numero qui tres tantum Musas ponunt, est Eumilus Corinthius, qui etiam earum nomina hæc prodidit, Cephiona, Apollonida, & Eurilthenida, quas Apollinis fuisse filias tabulatur.

Et Cicer. 1. 3.
de natur.
Deor. qua-
rum tres
colendas ait
P. usanius
in Bæoticiu.

Aratus quinto de astris, quatuor enumerat, Argen, Meleteam, Thelyonem, Aæten. Qui has quinque posuere, nomina his à quinque sensibus indidere. Epicharmus in Hebes nuptiis septem ait, & filias Pierii Pimpleidosque Nymphæ, quarum nomina, Nilus, Tritone, Alopus, Heptoporta, Achelois, Tiotoplus, & Rhodia. Apud Hesiodum in Theogonia novem sunt, hæcque Latinis jam celebres, quarum inventa sunt toni tres, ἀδέρῳ, μέσῳ, ἰχθύνῳ. plenus, medius, tenuis. Accentus totidem, acutus, gravis, circumflexus. Tempora itidem tria, præsens, præteritum, & futurum, quæ si ad Musicam referantur, præteritum longi temporis instar erit, quod ab eo quotidie longius abscedamus: futurum pro brevi accipietur, quod illi quotidie propinquoires efficitur: præsens vero communis, quam Græci αἰών vocant, instar erit syllabæ: instantis enim temporis natura est, uno eodemque momento præteritum venientibus conjungere. Alii hunc Musarum numerum alio atque alio modo interpretantur: atque ex his qui quatuor statuunt, nonnulli linguarum quatuor differentiam excogitarunt: utpote quod Musarum inventum fuerit, Jonicam, Atticam, Doricam, & Æolicam linguam à communi distingueret, & pleraque insuper quaterna ad ostentationem usque dinumerant. Qui quinarium earum numerum recensent, quinque, uti dicebamus, sensus ab eis animadversos, distinctæque cognitioni traditos prædicant. Qui septem, septichordem lyram, septemque compactam cicutis fistulam, climata septem & Planetas totidem, vocalesque, uti initio monstravimus, memorant. Qui novem esse contendunt, historiam Clius inventum ajunt, plantandi rationem Thaliæ, conjugalia & saltationem Euterpes, agriculturam Polymniæ, Astrologiam Vranix, Calliopes Poeticam, atque ita demum unicuique invento, quod ad mortalium usum faceret, sua est cuique Musa excogitata: unde necesse est infinitum earum numerum constituere. Sed hæc nullo apud Græcos sine disputantur. Apud Ægyptios, uti per lam fecimus, compendiosius colliguntur, ambagibusque evitatis, recta per planissima toto conlitrato itinere traducuntur.

A CAP. XXVII.

Ujusmodi vero essent literarum characteres apud Ægyptios, si quaesierit quispiam, putarim ego partim instrumentorum aliquot, plurimum vero animalium effigies fuisse. Illud enim ex Plutarcho constat, Mercurium, qui primus literas Ægyptiis communicavit, ibi primam esse literam voluisse. Refert quidem ea in ingressu triangularem effigiem, cruribus ita dispositis, ut loco suo distant, & quæ prima apud nos & Græcos litera est, ad isoscelis trianguli faciem accommodatur. Atque ita conijcere possumus, reliquas quoque literas, vel ἰς, vel quotquot fuerint, alicujus animalis effigie membro figuratas, quæ tam longa inde annorum serie sint abolita, atque ab eo præsertim tempore, quo Ptolemæi Græcas literas in Ægyptum deduxere: Ægyptiacorum porro characterum formæ, una hæc excepta, fere omnes absolvere.

B. CAP. XXVIII.

Quod si ejusmodi exemplis insistendum esset, forte B, per pictam pecudem figurari possit, aut membrum statumque ejus aliquem qui Ovem saperet, quod proprium est illi literam ejusmodi articulo proferre sono. Agnoscunt hoc interpretes etymologici, Cratinumque citant διονυσιαλέξω

δῆλω

Ὁ δὲ ἡλίθιος, ὡς αὐτὸς περὶ βαρῶν, ὁ ἡλιθίων βαδίζει.

Stolidus tanquam pecus, be be dicens ambulat.

Atque ita nonnulli, uti paulo ante monuimus, H, tertiæ apud Græcos vocalis sonum per Egravem pronunciant, quod Latini receperunt, Penelope, Anchises, Aristoteles, naturæ quidem in Ove sonum imitati.

Quinetiam aliquid habet quod hieroglyphice notari possit: siquidem authores Græci literæ huiusmodi etymon $\pi\epsilon\psi\alpha$ $\tau\epsilon\delta\mu\alpha\upsilon\upsilon$, quod metere est, deduci volunt, & simulacrum ejus saltem ponunt.

Delta dubio procul per stellas tres æquidistantes fere, easq; in trigonum fitas notant: & ea de causa signum cæleste inter æstivum & æquinoctialem circulum supra caput Arietis $\Delta\epsilon\lambda\tau\omega\tau\omega\upsilon$ vocant: & Ægyptum Græci à triangulari forma nuncuparunt. Verum hæc curiosioribus relinquemus: id unum dicam, signum id æquis esse lateribus duobus, uno brevioris, sed prope reliquis æquali.

DE PENTALPHA. CAP. XXXI.

Quoniam vero incidimus in literarum notas, & cunctarum rationes reddere difficilimum, & inexhausti laboris opus est, & quod fortasse fastidium potius quam delectationem ullam sit allaturum, $\pi\epsilon\psi\alpha$ inter has minime præteribimus, ex qua præter delectationem, usum etiam & utilitatem aliquam percepturi sumus. Signum id ex alpha quinque numero complicatum: lineis enim à pentagoni recti punctis alternatim ductis ea profilit figura, de qua multa scitu digna minime sunt dissimulanda. Antiochum ferunt cognomento Soterem, antiquum illum à quo reliqui Syriæ Reges Antiochi mox dicti, cum adversus Galatas acie decertaturus esset, per nocturnam imaginem videre visum adsticisse sibi Alexandrum, qui mandaret, ut militibus tesseram daret $\upsilon\gamma\alpha\iota\upsilon\epsilon\upsilon\upsilon$, cujus dicti hieroglyphicum olim jam adinventum erat triplex triangulum inter se complicatum, ex quinque paribus lineis sese invicem in puncto contingentibus: quo non cunctanter à se facto, pentagrammoque huiusmodi tum in vexillis imposito, tum & singulis, & reliquis militaribus indumentis superaddito aslutoq; admirabilem mox est à Galatis victoriam consecutus. Antiochi porro numus argenteus passim habetur, illius rei memoria sempiterna, in quo nota ea impressa est, additis singulis per angulorum intervalla literis $\tau\tau\epsilon\iota\alpha$, in eum quem hic vides modum. In militia vero Imperatorum, qui præcipuè Byzanti claruerunt, ordo qui sub illustri viro Magistro peditum merebat propugnatores nomine, caruleam præferebant parmâ, cujus margo purpureus erat, viridis autem umbilicus intra $\pi\epsilon\psi\alpha$ huiusmodi contentus, quicquid aut erat spatii reliquum inter umbilicum & lineas quæ pentalpha illud describebant, purpureo erat colore illitum. Merito autem propugnatorum iis nomen datû, quorum opera salus exercitui comparabatur. Sed quoniam hæc parum forte suavia videantur, multa huiusmodi præterire consilium fuit: tum etiam, quia non æquum erat virum gravioribus

Sic Lucian pentagoni salutis symboli, cuius agitur de quodâ, qui lapsus erat inter salutandum.

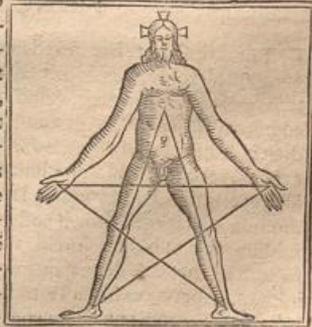
deditum rebus ex illibus his legendis occupare. Sed illud minime dissimulare possum, posse nos in verâ salutis significatum accipere quinque Christi vulnera, pectoris unum, manuum duo, totidè pedum, quæ in propatulo posita pentalpha ipsum commode constituunt: patefactis enim manibus, quæ deorsum à lateribus porrigantur, pedibusq; ipsis modicum divaricatis, puncta æquidistantia quatuor assignantur, quintum vero in ipso pectore costas inter: à quibus punctis lineæ quinque numero æquales omnes, quæ altera alterius punctis se contingant, $\pi\epsilon\psi\alpha$ faciunt, duæ quippe à pectore ad utrumq; pedem duæ alteræ in chiasmi ferè modum decussatæ à dextera manu ad pedem laevum, atq; à laeva ad dexterum, quinta ab alterutra manu ad alteram. Neq; $\pi\alpha\tau\epsilon\rho\sigma\tau\epsilon\upsilon$ id fuerit, si quæ

Idem Agrippa de occultâ Philosophia libri 1. Et infra 60.

Antiochi Soteris numus. Id est, sanitas.

de dextera ad utrumq; pedem duæ alteræ in chiasmi ferè modum decussatæ à dextera manu ad pedem laevum, atq; à laeva ad dexterum, quinta ab alterutra manu ad alteram. Neq; $\pi\alpha\tau\epsilon\rho\sigma\tau\epsilon\upsilon$ id fuerit, si quæ

de dextera ad utrumq; pedem duæ alteræ in chiasmi ferè modum decussatæ à dextera manu ad pedem laevum, atq; à laeva ad dexterum, quinta ab alterutra manu ad alteram. Neq; $\pi\alpha\tau\epsilon\rho\sigma\tau\epsilon\upsilon$ id fuerit, si quæ

si quæ de salutatione Lucianus collegit, saluti subiecerimus χαίρειν ait ille, hoc est, Gaudere, antiquitate
fuisse salutationem, cuius exempla complura ponit. Platoni demum vitam esse amicabilem hanc com-
pellationem in ἐὺ πρέσβειν quod bene agere est, convertere: unde noster Horatius utrumque comple-
xus morem, epistolam ad Celsum ita exorditur:

Hor. Epist.
3 lib. 1.

Celso gaudere, & bene rem gerere Albiuano.

Musa rogata refer.

Verum Archytas Pythagoram secutus, una cum plerisque ejusdem sectæ χαίρειν atq; ἐὺ πρέσβειν re-
pudiatis, ὕγιαίνειν induxere, quod mox alter alteri scribentes usurparunt. Latini horum sententiam
approbantes, SALUTEM, ut apud Tullium & alios frequentissimum, per scribere. Existimant vero
sapientissimi viri, compellationem hujusmodi & animæ & corpori esse maxime congruentem, & si-
mul omnia intra se mortalium bona complecti. Quinetiam Epicurum ferunt, qui voluptatem maxi-
me omnium adamavit, in quibusdam doctis admodum epistolis non χαίρειν, sed ὕγιαίνειν, pre-
scripsisse.

INFINITUM. CAP. XXXIII.

Nullam ha-
bere expe-
rientiam.
Nam πε-
ραία, hoc
est; experi-
er, temo
Πέρα, α-
τ. finis,
& περα-
τώ, finis,
termino.

SEd ut jam ad priores illas vocales redeamus, earundem literarum numerus infinitum significat,
si quem sequimur codicem fidelis est, quod alii vulgata exemplaria secuti. Rudem, alim excer-
tum traduxere, quod ἀπειργν apud Horum habetur. Neq; sum nescius ἀπειργν dici posse ἀπὸ τοῦ αἰ-
ἔχεν πείργν: verum iisdem authoribus etymologicis dicitur etiam ἀπὸ τοῦ μὴ ἔχεν πείργν, quod si-
nem aut terminum non habeat. Hori vero autoritate dicunt ἀπειργν significare tunicam, quæ non
habeat exitum, eoque significato Sophoclem in Polyxena dixisse.

Χιτῶν σ' ἀπειργν ἐνδυτήσιν· κακῶν.

Multorum amictus tunica te exitu carens,

subintelligendum, perdet, Et apud Euripidem in Oreste :

Ἡπτόν ἀπέργν ἀβύσσῳ ὕδασι, πᾶσι,

Texto maritum impermeabili induens.

Est & alia ratio cur hic infinitum significare locutionem eam contendamus, quam, ex ipsius numeri
ratione desumimus, quem Pythagoras immobilem dixit, suaq; firmitate solidum, adeoque plenum,
ut quod infinitum in rebus est, ipse comprehendat. Sedenim super hoc loco suo in numerorum hiero-
glyphicis locupletius.

PRINCIPIUM ET FINIS. CAP. XXXIV.

Ἐγὼ εἰμι
τὸ Α Ω Ω.
Apost. cap. 1.
δεχθῆ κθ
τὸ Α Ω Ω.
principium
& finis.

ET ne ab infinitate hac discedamus, quæ germana est æternitati, minime prætereundum videtur,
quod hieroglyphicum primæ hujus apud omnes literæ significatum, quod in Divinis habetur li-
teris, principium exprimit, veluti Ω apud Græcos ultima, finis est indicium: unde illud jam omnibus
cognitum: Ego sum Α Ω Ω. Apostolus autem Epistola quam ad Ephesios scribit, Deum proposu-
it dicit in semetipso, ad dispensationem ad impletionis temporum, ad caput, id est, ad initium recipi-
care universa in Christo, quæ sunt super cælos, & super terras in ipso. Et duas Græcæ literas, primam
scilicet & ultimam, sibi induit Dominus, initii & finis concurrentium in se figuras, uti quemad-
modum Α ad Ω replicatur, ita ostenderet in se esse, & initii decursum ad finem, & finis recursum ad
initium, ut omnis dispositio in Ω definens, per quem cæpta sunt, per verbum scilicet Dei, quia caro
factum est: proinde desinat quemadmodum & cæpit, & à Deo in Christo omnia revocarentur ad
initium. Repetuntur hæc à Tertulliano lib. de Monogamia, ubi secundas impugnat nuptias. Apud
Hebræos, quorum tam multa cum Ægyptiis communia sunt, magna est significationum sylva, fre-
quulis in literarum characteribus: sed enim hæc, quia latissime apud Cabalistas explicantur, ne acce-
agerem, præterire consilium fuit: ea siquidem nos tractanda desumpsimus, quæ per rerum figuras,
non per literas scribi consueverunt.

FATUM

Addunt & Fatum, sive Parcas, per eandem vocalium designationem intelligi: non tam ob Planetas septem, qui Fatorum ministri sunt, uti latius in Stella disseruimus, quam ob id, quod imago Dei habetur Septenarius, dux idem & princeps universorum, immobilis, indomitus, omnium victor, gubernator omnium: de quo plura eo loco habentur, ubi de numerorum significationibus ordine suo disputatum est.

DE LIBRO. CAP. XXXV.

Aliteris ad librum transire ipsa rei natura compellit: litera siquidem locutiones adstruunt, locutiones orationem, librum oratio.

ANTIQUITAS. CAP. XXXVI.

BEscripta folia, codicilli vel liber quomodocumque compaginatus ob signatusve antiquitatis hieroglyphicum esse perhibetur. In manuscriptis enim Hori codicibus *παιδιοντα δηλοῖ*, legitur, non *παιδιοντα*. Folia quidem codicillique propterea quod antiquorum mos fuit in foliis, & quarundam arborum corticibus scribere, unde & Codicis & Libri cognomena permanere. Et apud Maronem Aeneas orat, ne Sybilla foliis mandet nomina:

Ne turbata volent rapidis ludibria ventis.

Iste vero ob signatus liber, ut superius, quod in eo vel veteres sapientum disciplina, vel res gestae, longae posteritatis memoriae commendentur, atque ita liber ut diceret Horat. *Longum scriptori pro-* *En. l. 6.*
rogat avum. Stesichori Poetae statuam senilem, incurvam, cum libro, temporibus suis fuisse in Sicilia tradit Tullius in Verrinis. Et nos Romae apud Raphaelem Urbinatem marmoream Philemonis statuam validae senectutis vidimus, qui una manu volumen replicatum continebat, alteram ad mercedem operis passam porrigebat: de cuius avaritia in scriptis suis vanundandis alibi meminimus.

Sed quoniam de literis sermo fuit, quae Musicam significant, Musica vero tam animi quam morum concordiam & concinnitatem ostendit, ut in Lyra demonstravimus, succurrit mihi quam memorabile sit commentum illud Athenodori Philosophi, qui Augustum Octavianum docuit Philosophiam. Nam cum videret hunc ad iracundiam facile commoveri, ne asperum aliquid statueret, ex quo postea poenitentia subsecutura esset, eum monuit, ut ubi irasci cepisset, quatuor & viginti illas Graecas literas memoria recenseret, ut illa concitatio, quae momentanea est ac brevis (ut Horatius ait) furor, alio traducta parvi temporis interjectu languesceret: quod & alii Augustum imitati non sine frugere factitarunt. Salvete igitur literae vere sacrae, vere caeleste donum beneficio summo mortalibus e-

largo: sive vos Musicam, sive concordiam, sive animi concitatoris impetum componatis. At Max. Lalliu

quanta mox in dictionibus, quanta in orationibus virtus, si pura ipsa, nuda, simplicia, & inania propemodum elementa tantum habent virium, ut soni, quem singulae reddunt, commemoratione saltem, a perperam factis incertisque abstinere compellant?

Gggg

JOAN-